

Araştırma Makalesi/ Research Article

Birinci Sınıf Hemşirelik Öğrencilerinin Mesleki Kişilik Tipleri ve Mesleği Seçme Nedenleri Arasındaki İlişki

The Relationship Between First-Year Nursing Students' Occupational Personality Types and the Reasons for Choosing the Profession

Burcu Uslu¹ Şebnem Bilgiç¹ Eylem Paslı Gürdoğan¹

¹ Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı, Edirne, TÜRKİYE

Geliş tarihi/ Date of receipt: 13/10/2023

Kabul tarihi/ Date of acceptance: 09/09/2024

© Ordu University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Türkiye, Published online: 26/08/2025

ÖZ

Amaç: Çalışma, hemşirelik birinci sınıf öğrencilerinin mesleki kişilik tipleri ve mesleği seçme nedenleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirildi.

Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişkili arayıcı nitelikteki araştırma, bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenim gören birinci sınıf hemşirelik öğrencileri ile gerçekleştirildi (n=161). Veriler Kişisel Bilgi Formu, Mesleki Kişilik Tipleri Envanteri ve Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği kullanılarak toplandı.

Bulgular: Çalışmanın sonucunda öğrencilerin mesleki kişilik tipi puan ortalamaları; sosyal kişilik tipi 37.33±6.48; araştırmacı kişilik tipi 34.11±7.03; geleneksel kişilik tipi 30.93±8.51; sanatçı kişilik tipi 30.15±9.12 girişimci kişilik tipi 21.55±9.88 ve gerçekçi kişilik tipi 19.86±11.01 olarak belirlendi. Öğrencilerin meslek seçimi ölçeği toplam puan ortalamasının 111.60±20.61; mesleki uygunluk alt boyut puan ortalamasının 71.52±16.69 ve yaşamsal nedenler alt boyut puan ortalamasının 40.08±9.09 olduğu saptandı. Cinsiyet, aile geliri, hemşireliği isteyerek seçme ve mesleği sevmeye durumu ile kişilik tipi arasında anlamlı farklılık olduğu bulundu. En uzun yaşanan yer, hemşireliği isteyerek seçme ve mesleği sevmeye durumu ile meslek seçimi arasında da anlamlı farklılık bulundu. Ayrıca mesleki kişilik envanterinin sosyal, araştırmacı ve geleneksel kişilik tipi alt boyutu ile meslek seçimi ölçeği arasında anlamlı ilişki bulundu.

Sonuç: Çalışmanın sonucunda öğrencilerin en yüksek puanı sosyal kişilik tipinden aldığı ve hemşireliği en fazla kendilerine uygun olduğu için seçtikleri belirlendi. Öğrencilerin mesleği seçme nedenleri arasında kişilik tiplerinin yanı sıra yaşadıkları yer, mesleği isteyerek seçme ve mesleği sevmeye durumunun da etkili olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Mesleki kişilik tipi, meslek seçimi, hemşirelik öğrencileri

ABSTRACT

Objective: This study was done to find out how first-year nursing students' professional personality types related to why they chose to become nurses.

Methods: First-year nursing department students at a state university participated in the descriptive and relationship-seeking study (n=161). The Nursing Career Selection Scale, Professional Personality Types Inventory, and Personal Information Form were used to gather data.

Results: As a result of the study, the mean professional personality type scores of the students were as follows: social: 37.33±6.48; investigator: 34.11±7.03; traditional: 30.93±8.51; artist: 30.15±9.12; entrepreneur: 21.55±9.88; realistic: 19.86±11.01. It was found that the mean total score on the career choice scale for the students was 111.60±20.61; the subscales for occupational suitability and vital reasons had scores of 71.52±16.69 and 40.08±9.09, respectively. There was also a significant difference observed between the following factors: gender, family income, selecting nursing voluntarily and enjoying the profession, personality type, the longest place of residence, choosing nursing voluntarily and enjoying the profession, and career choice. Furthermore, a noteworthy correlation was discovered between the career choice scale and the sub-dimensions of the professional personality inventory related to sociable, investigative, and traditional personality types.

Conclusion: As a result of the study, it was determined that the students received the highest score from the social personality type and chose nursing because it suited them the most. In addition to personality types, the place of residence, willingness to choose the profession, and liking the profession were also found to be effective among the reasons why students chose the profession.

Keywords: Professional personality type, career choice, nursing students

ORCID IDs of the authors: BU: 0000-0002-2099-65684; ŞB: 0000-0001-8741-8247; EPG: 0000-0003-0711-2112

Sorumlu yazar/Corresponding author: Burcu Uslu

Trakya Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Edirne TÜRKİYE

e-posta/e-mail: burcuuslu1@trakya.edu.tr

Atıf/Citation: Uslu B, Bilgiç Ş, Paslı Gürdoğan E. (2025). Birinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin mesleki kişilik tipleri ve mesleği seçme nedenleri arasındaki ilişki. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi. 8(2), 425-434. DOI:10.38108/ouhcd.1389997

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

Kişilik, bireylerin biyolojik ve psikolojik özelliklerinin ilgilerine, tutumlarına, yeteneklerine, konuşma biçimlerine, görünüşlerine ve çevreye uyumlarına olan bir yansımasıdır. Bu yönleriyle kişilik, farklılıkları ortaya çıkaran ve gelecekteki davranışlara ışık tutan değişmez özelliklerden oluşmaktadır (Baykal ve ark., 2018; Çeçen ve ark., 2020; Karabulut ve ark., 2021). Kişilik özelliklerinin her türlü insan ilişkisinde ve meslek grubu üzerinde önemli bir etkisi bulunmakla birlikte özellikle hemşirelik gibi insanların birlikte çalışmasını gerektiren mesleklerde oldukça önemlidir (Uslu, 2013). Çünkü hemşirelik mesleği, insan sağlığını koruma, geliştirme ve iyileştirme gibi önemli sorumlulukları özünde var etmektedir. Bu sorumlulukları yerine getirmek için hemşirelik mesleğini uygulayacak bireylerin uygun kişilik tipinde olması, mesleği istemesi, benimsemesi ve eğitimi boyunca edindiği bilgi, kazandığı mesleki kimlik ve becerilerini en doğru biçimde uygulaması oldukça önemlidir (İnce ve Khorshid, 2015; Kalkım ve ark., 2015; Özveren ve ark., 2017; Price ve ark., 2013). Bu mesleğe uygun kişilik özelliklerine sahip olmayan hemşirelerde akademik ve iş ortamındaki başarı etkilenecek iş doyumsuzluğu, tükenmişlik, mesleğe düşük düzeyde bağlılık, hemşireliği bırakma niyeti ve düşük bakım kalitesi ortaya çıkmaktadır (Çeçen ve ark., 2020; Jasemi ve ark., 2020).

Meslek seçimi, bireylerin kişilik özelliklerine ve becerilerine uygun olan ve en üst düzeyde doyum sağlayabileceği bir alana yönelmesi olarak tanımlanmaktadır (Uslusoy ve ark., 2016). İnsan yaşamının üçte birini seçmiş olduğu meslek ile ilgili faaliyetlerle geçirdiği düşünüldüğünde (Temel ve ark., 2018) bireylerin kişiliği ile uyumlu mesleği seçmesinin önemi yadsınamaz bir gerçekliktir (Alkaya ve ark., 2018; Dursun ve ark., 2015). Meslek seçiminin kişilik ile uyumlu olmasının önemini vurgulayan Holland, bireyin yaptığı meslek ile kişiliği arasında uyumun olması halinde mesleki tatmin düzeyinin yüksek, iş bırakma eğiliminin düşük olacağını belirtmiştir (Atlı ve Kaya, 2017).

Meslek seçiminin bireylerin kişilik özellikleri, ilgi ve yeteneklerine doğrultusunda yapılması önemlidir (Atlı ve Kaya, 2017; Çeçen ve ark., 2020). Ancak ülkemizde meslek seçiminde bireylerin bu özellikleri çoğunlukla değerlendirilememektedir. Özellikle mesleki eğitimlerin verildiği üniversitelere yerleşebilmek için bireylerin merkezi bir sınava girmesi gerekmektedir. Üniversitelerdeki birçok bölüm adayların bu sınavdan aldığı puana göre

üniversiteye girmesini olanaklı kılmaktadır. Bu durumun sonucunda da bireylerin üniversite tercihlerini kişilik özellikleri, ilgi ve yeteneklerinden daha çok bir meslek sahibi olma kaygısı şekillendirmektedir. Özellikle bireyin ekonomik durumu, politikalar, çevresel faktörler, normlar, toplumsal değer ve tutumlar bireylerin üniversite tercihlerini yönlendiren en önemli faktörlerdir (Andsoy ve ark., 2012; Çeçen ve ark., 2020; Kırağ, 2015; Wu ve ark., 2015). Üniversite tercihlerini etkileyen bu faktörler bireylerin hemşirelik mesleğini tercih etmelerinde de etkili olmuştur. Özellikle sağlık sektörünün hızla büyümesi ve mezunların iş bulabilme olanağının diğer mesleklerle göre daha kolay olması hemşirelik bölümünü tercih edilen bölümlerden biri haline getirmiş ve kontenjanlarının her yıl dolmasına neden olmuştur (Cürçani ve ark., 2014; Önler ve Saraçoğlu, 2010; Zencir, 2016). Ancak hemşirelik mesleğini seçen öğrencilerden hızlı iş bulma olanağının ötesinde mesleki ilgi ve isteklerinin olması, sağlık bakım alanındaki mevcut gerçeklerle gelecekte elde edebilecekleri fırsatları düşünerek doğru ve bilinçli bir şekilde tercih yapmaları istenmektedir (İnce ve Khorshid, 2015; Kalkım ve ark., 2015; Price ve ark., 2013). Hemşirelik mesleğini seçen bireylerin aynı zamanda bu mesleğe uygun bir kişilik tipine sahip olması mesleğini tanıması, kabullenmesi ve sevmesini kolaylaştıracaktır. Bu durum da hemşirelik mesleğinin ilerlemesini, gelişmesini ve tam anlamıyla uygulanmasını sağlayacaktır (Andsoy ve ark., 2012).

Hemşirelik eğitimi ile hemşirelik mesleğine giriş yapan öğrencilerin mesleki yaşamlarında başarılı, iş-yaşam kalitesi yüksek, işe devam eden, mesleğe yönelik olumlu tutum ve davranışlara sahip olabilmesi ancak o mesleği isteyerek ve severek seçmesine bağlıdır. Mesleğin seçiminde bir diğer etkili faktörde kişinin o mesleğe uygun olması yani mesleğe uygun kişilik tipine sahip olmasıdır. Ülkemizde mesleki eğitime kabulde bireylerin kişilik tiplerinin değerlendirilmediği bilinmektedir. Ancak yapılan çalışmalarda hangi kişilik tipine sahip bireylerin hemşirelik mesleğini tercih ettiğini ya da bireylerin hemşirelik mesleğini seçme nedenlerini ayrı ayrı incelemiş çalışmalar mevcut olup bu iki özellik arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışmaya rastlanmamıştır. Mesleki tercih nedenleri ile kişilik tipleri arasındaki ilişkinin belirlenmesi gelecekte gerek hemşirelik eğitiminin gerekse hemşirelik mesleğinin güçlendirilmesi açısından eğitimcilere ve yöneticilere yol gösterici olacaktır.

Bu nedenle çalışma hemşirelik öğrencilerinin kişilik tipleri ile mesleği seçme nedenleri arasında bir ilişki olup olmadığının belirlenmesi amacı ile ortaya konmuştur.

Yöntem

Araştırmanın Tipi, Yeri ve Zamanı

Tanımlayıcı ve ilişki arayıcı tipte gerçekleştirilen çalışma 15.12.2022-15.01.2023 tarihleri arasında bir devlet üniversitesinde hemşirelik eğitimine devam eden öğrencilerle yapıldı.

Araştırmanın Evreni ve Örneklem Seçimi

Araştırma evrenini, 2022-2023 akademik yılı güz döneminde bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümünde öğrenimine devam eden 177 birinci sınıf hemşirelik öğrencisi oluşturdu. Araştırmada örneklem hesabı yapılmamış olup araştırmaya katılmaya gönüllü ve istekli olan ve çalışmanın gerçekleştirildiği tarihlerde hemşirelik eğitimine devam eden öğrenciler çalışmanın örneklemi oluşturdu. Bu çerçevede araştırma 161 birinci sınıf hemşirelik öğrencisi ile gerçekleştirildi.

Veri Toplama Araçları

Çalışmada, öğrencilerin sosyodemografik bilgilerini içeren Kişisel Bilgi Formu, Mesleki Kişilik Tipleri Envanteri ve Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği kullanılarak veriler toplandı.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri 15.12.2022-15.01.2023 tarihleri arasında birinci sınıfta okuyan öğrencilerden Google Forms aracılığı ile çevrimiçi olarak toplandı. Sınıf ortamında öğrencilerin ortak okul gruplarına Google Forms ile anket formunun linki gönderildi. Anket formunun başında çalışmanın amacı, bilgilerin ve gizliliğinin korunacağı, katılımın gönüllülüğe bağlı olduğu hakkında öğrencilere bilgi verilerek bilgilendirilmiş onamları alındı. Araştırmaya katılmayı kabul eden katılımcıların anket formlarının tamamına ulaşmaları sağlanarak yaklaşık 15 dakikalık bir sürede veriler toplandı.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından oluşturulmuş olan formda öğrencilerin tanımlayıcı özellikleri ile mesleği tercih nedenlerine ilişkin toplam yedi soru bulunmaktadır.

Mesleki Kişilik Tipleri Envanteri (MKTE): Bireylerin mesleki kişilik tiplerini belirlemek amacıyla Atli ve Keldal (2017) tarafından geliştirilen envanter 30 madde ve 9'lu likert tiptedir. (1=Hiç Katılmıyorum, 9=Tamamen Katılıyorum). 6 alt boyutu (Girişimci, Gerçekçi, Sosyal, Sanatçı, Araştırmacı, Geleneksel) bulunan envanterin alt boyutlarında beş madde yer almakta ve alınabilecek

en düşük puan 5, en yüksek puan 45'dir. Envanterin toplam puanı bulunmamakta olup, en yüksek puanın alındığı alt boyut bireyin o mesleki kişilik tipine daha yatkın olduğunu ifade etmektedir (Atli ve Keldal, 2017). Edvanterin Cronbach's Alfa katsayısı Atli ve Keldal (2017) 'ın yaptığı çalışmada 0,66 olarak belirlenmiş olup bu çalışmada 0.89 olarak bulunmuştur.

Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği (HMSÖ): Ölçek öğrencilerin meslek tercihini etkileyen nedenleri saptamak için Zysberg ve Berry (2005) tarafından geliştirilmiş ve Türkçe geçerlilik ve güvenilirliği Öner ve Saraçoğlu (2010) tarafından yapılmıştır. Ölçek 17 madde olup mesleki uygunluk (1-5,7,9,15-17) ve yaşamsal nedenler (6,8,10,11-14) olarak iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin her maddesi %0 (meslek seçimimde etkili olmadı) ile %100 (meslek seçimimde en önemli etkendir) arasında derecelendirilmektedir. Toplam puan katılımcıların ölçekten aldıkları puanların toplamının, madde sayısına bölünmesiyle elde edilir. Ölçeğin Cronbach alfa katsayısı Öner ve Saraçoğlu'nun (2010) çalışmasında mesleki uygunluk için; 0,77, yaşamsal nedenler için 0,63 olarak belirlenmiş olup bu çalışmada mesleki uygunluk için 0,88, yaşamsal nedenler için 0,45 olarak bulunmuştur.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 28.11.2022 tarih ve 23/04 sayı ile etik kurul onayı, araştırmanın yürütüleceği kurumdan kurum izni alındı. Online anket formunun başına eklenen bilgilendirilmiş onam formu ile katılımcıların onamları alındı. Araştırmanın tüm aşamalarında Helsinki Bildirgesi İlkeleri'ne uyuldu.

İstatistiksel Analiz

Verilerin analizinde IBM SPSS (version 20.0) paket programı kullanıldı. Kategorik değişkenler değerlendirilirken sayı ve yüzde dağılımı, sürekli değişkenler değerlendirilirken ortalama ve standart sapma kullanıldı. Bağımsız gruplar arasındaki verilerin karşılaştırılmasında Mann Whitney U ve Kruskal Wallis testleri kullanıldı. Ölçekler arasındaki ilişki ise Spearman Korelasyon Analizi kullanılarak belirlendi. Sonuçlar %95'lik güven aralığında ve $p<0.05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirildi.

Bulgular

Araştırmaya katılan hemşirelik öğrencilerinin yaş ortalaması 18.77 ± 0.90 olup %73.9'u kadın ve

%74.5'i Anadolu/ Fen Lisesi mezunu idi. Öğrencilerin %49.1'u en uzun süre ilde yaşadığını, %62.1'i gelir durumunun orta düzeyde olduğunu bildirdi. Öğrencilerin %65.8'i hemşire tanıdığı olduğunu, %59.0'ı mesleği seçmede etkili kişinin

kendisi olduğunu ve %79.5'i hemşirelik mesleğini sevdiğini bildirdi (Tablo 1).

Tablo 1. Öğrencilere ait değişkenler (n=161)

Değişkenler	Ort ± SS	Min.-Maks.
Yaş (yıl)	18.77±0.90	17-23
	n	%
Cinsiyet		
Kadın	119	73.9
Erkek	42	26.1
Mezun olunan okul		
Sağlık Meslek Lisesi	18	11.2
Anadolu/ Fen Lisesi	120	74.5
Diğer (Temel Lise, İHL*, EML**)	23	14.3
En uzun süre yaşanılan yer		
Köy	22	13.6
İlçe	60	37.3
İl	79	49.1
Gelir durumu		
Düşük	33	20.5
Orta	100	62.1
Yüksek	28	17.4
Hemşire tanıdığı olma durumu		
Var	106	65.8
Yok	55	34.2
Mesleği isteyerek tercih etme durumu		
Evet	136	84.5
Hayır	25	15.5
Hemşirelik mesleğini sevme durumu		
Hemşirelik mesleğini seviyorum	128	79.5
Hemşirelik mesleğini sevmiyorum	33	20.5

*İHL: İmam Hatip Lisesi, **EML: Endüstri Meslek Lisesi

Öğrencilerin MKTE alt boyutlarından aldıkları puan ortalamaları değerlendirildiğinde; sosyal kişilik tipi alt boyutu puan ortalaması 37.33±6.48; araştırmacı kişilik tipi alt boyutu puan ortalaması 34.11±7.03; geleneksel kişilik tipi alt boyutu puan ortalaması 30.93±8.51; sanatçı kişilik tipi alt boyutu puan ortalaması 30.15±9.12 girişimci kişilik tipi alt

boyutu puan ortalaması 21.55±9.88 ve gerçekçi kişilik tipi alt boyutu puan ortalaması 19.86±11.01 olarak bulundu. Öğrencilerin HMSÖ toplam puan ortalaması 111.60±20.61 olarak bulundu. HMSÖ alt boyutlarından mesleki uygunluk puan ortalaması 71.52±16.69; yaşamsal nedenler puan ortalaması 40.08±9.09 olarak bulundu (Tablo 2).

Tablo 2. Ölçeklerin puan ortalamaları

	Ort ± SS	Min.	Maks.
MKTE			
Sosyal Kişilik	37.33 ± 6.48	13	45
Araştırmacı Kişilik	34.11 ± 7.03	10	45
Geleneksel Kişilik	30.93 ± 8.51	5	45
Sanatçı Kişilik	30.15 ± 9.12	5	45
Girişimci Kişilik	21.55 ± 9.88	5	45
Gerçekçi Kişilik	19.86 ± 11.01	5	43
HMSÖ Toplam Puanı	111.60 ± 20.61	40	170
Mesleki Uygunluk Alt Boyutu	71.52 ± 16.69	20	100
Yaşamsal Nedenler Alt Boyutu	40.08 ± 9.09	5	70

MKTE, Mesleki Kişilik Tipleri Envanteri; HMSÖ, Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği

Öğrencilerin hemşireliği isteyerek tercih etme ve hemşirelik mesleğini sevmeye durumu ile mesleki uygunluk alt boyut puan ortalamaları arasında yapılan analiz sonucu anlamlı fark bulundu. Hemşireliği isteyerek seçen ve mesleği seven öğrencilerin mesleki uygunluk alt boyut puan

ortalamalarının hemşireliği isteyerek seçmeyen ve mesleği sevmeyen öğrencilerden yüksek bulundu ($p<0.05$) (Tablo 3). Öğrencilerin mezun olduğu okul ve hemşire tanıdığı olma durumu ile ölçekler arasında anlamlı farklılık saptanmadı ($p>0.05$) (Tablo 3).

Tablo 3. Öğrencilerin bazı özelliklerine göre MTKE ve HMSÖ puan ortalamalarının karşılaştırılması (n=161)

Özellikler	MTKE						HMSÖ	
	Sosyal Kişilik Ort.±SS	Araştırmacı Kişilik Ort.±SS	Geleneksel Kişilik Ort.±SS	Sanatçı Kişilik Ort.±SS	Girişimci Kişilik Ort.±SS	Gerçekçi Kişilik Ort.±SS	Mesleki Uygunluk Ort.±SS	Yaşamsal Nedenler Ort.±SS
Cinsiyet								
Kadın	37.64±6.03	33.89±7.06	31.16±8.35	29.95±9.23	19.56±9.35	17.24±9.82	72.13±69.76	39.87±9.03
Erkek	36.45±7.62	34.73±7.00	30.26±9.03	30.71±8.89	27.19±9.26	27.30±10.91	15.91±18.82	40.69±9.34
p	0.362	0.508	0.555	0.646	0.000	0.000	0.430	0.618
Mezun olduğu okul								
Sağlık Meslek	35.22±6.04	31.16±5.20	29.77±8.14	27.72±9.25	18.94±9.45	19.55±8.26	76.33±16.20	36.11±10.61
Lisesi	37.35±6.54	34.72±6.94	31.03±8.55	30.44±9.16	21.45±10.10	19.36±11.64	70.41±16.69	40.02±8.41
Anadolu/ Fen	38.91±6.32	33.26±8.28	31.30±8.87	30.56±8.87	24.08±8.81	22.73±9.04	73.47±16.90	43.52±10.30
Lisesi	0.095	0.068	0.827	0.453	0.188	0.286	0.242	0.192
Diğer								
p								
En uzun süre yaşanılan yer								
Köy ¹	38.40±6.78	35.31±9.30	32.36±6.86	32.59±8.74	22.68±11.08	21.59±11.12	75.27±16.53	44.63±10.92
İlçe ²	37.11±6.21	33.43±7.09	30.53±8.28	28.86±9.36	21.11±9.70	19.05±10.66	75.51±15.27	40.08±8.07
İl ³	37.21±6.65	34.30±6.27	30.83±9.13	30.45±8.98	21.56±9.78	20.01±11.32	68.18±17.29	38.82±8.98
p	0.704	0.535	0.685	0.242	0.819	0.646	0.044 3<1	0.029 3<1
Ailenin gelir durumu								
Düşük ¹	35.84±7.72	33.87±7.97	30.24±7.98	32.87±8.03	23.18±9.11	24.75±10.41	66.15±18.06	38.66±10.33
Orta ²	38.18±5.40	34.20±7.02	30.56±8.86	30.33±8.78	21.16±9.75	19.07±10.54	73.24±16.14	40.38±8.95
Yüksek ³	36.07±8.02	34.10±6.05	33.07±7.77	26.32±10.46	21.03±11.32	16.96±11.94	71.67±16.17	40.71±8.11
p	0.105	0.975	0.339	0.018	0.571	0.010 1>2 ve 3	0.106	0.597
Hemşire tanıdığı olma durumu								
Var	37.33±6.28	33.84±7.24	30.66±8.60	29.97±9.12	22.26±10.38	20.39±11.17	72.08±16.23	40.14±9.61
Yok	37.34±6.91	34.63±6.64	31.43±8.39	30.51±9.19	20.18±8.77	18.85±10.72	70.41±17.63	39.98±8.07
p	0.989	0.502	0.590	0.724	0.206	0.401	0.550	0.916
Hemşireliği isteyerek tercih etme durumu								
Evet	37.92±5.84	34.19±6.82	30.78±8.66	29.67±9.16	21.00±9.59	19.73±10.93	74.47±14.76	39.77±8.64
Hayır	34.12±8.70	33.68±8.22	31.72±7.75	32.76±8.60	24.52±11.09	20.60±11.64	55.40±17.64	41.80±11.28
p	0.045	0.736	0.616	0.121	0.103	0.720	0.000	0.320
Hemşirelik mesleğini sevmeye durumu								
Mesleği	38.53±5.54	34.25±6.71	31.35±8.53	29.92±9.02	20.78±9.15	19.22±10.64	76.35±12.90	40.16±8.82
sevmiyorum	32.69±7.78	33.57±8.26	29.30±8.38	31.06±9.58	24.54±12.03	22.36±12.19	52.75±16.61	39.78±10.21
Mesleği	0.000	0.621	0.219	0.524	0.101	0.145	0.000	0.833
sevmiyorum								
p								

MTKE, Mesleki Kişilik Tipleri Envanteri; HMSÖ, Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği

Mesleki Kişilik Tipleri Envanteri ve Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği arasındaki ilişki incelendiğinde; sosyal ($r:0.455$; $p:0.000$) ve geleneksel ($r:0.364$; $p:0.000$) kişilik tipi ile mesleğe

uygunluk arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu, araştırmacı ($r:0.209$; $p:0.008$) ve geleneksel tip ($r:0.193$; $p:0.014$) ile ise yaşamsal nedenler arasında pozitif yönde anlamlı ilişki bulundu (Tablo 4).

Tablo 4. MKTE ve HMSÖ arasındaki ilişki

MKTE	HMSÖ	
	Mesleki Uygunluk	Yaşamsal Nedenler
Sosyal kişilik tipi	r:0.455 p:0.000	r:0.058 p:0.468
Araştırmacı kişilik tipi	r:0.125 p:0.114	r:0.209 p:0.008
Geleneksel kişilik tipi	r:0.364 p:0.000	r:0.193 p:0.014
Sanatçı kişilik tipi	r:0.088 p:0.267	r:0.136 p:0.084
Girişimci kişilik tipi	r: 0.050 p:0.527	r:0.089 p:0.264
Gerçekçi kişilik tipi	r: -0.022 p:0.785	r:0.126 p:0.112

Spearman Korelasyon Testi; MKTE, Mesleki Kişilik Tipleri Envanteri; HMSÖ, Hemşirelikte Meslek Seçimi Ölçeği

Tartışma

Hemşirelik mesleği sağlığın korunup geliştirilmesi ve hastalık durumunda iyileştirilmesi gibi işlevleri olan önemli bir meslektir. Hemşireliğin meslek olarak tercih edilmesinde bireyin ilgisi, isteği, kişilik tipi ve yeteneği gibi unsurların oldukça önemli olduğu yadsınamaz bir gerçektir (İnce ve Khorshid, 2015). Bu çerçevede birinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin mesleki kişilik tipleri ve mesleği seçme nedenleri arasındaki ilişkinin incelendiği bu çalışmada; hemşirelikte meslek seçimi ölçeğinin mesleki uygunluk alt boyutundan alınan puanın yüksek olması öğrencilerin hemşirelik mesleğini kendilerine daha uygun olduğunu düşündükleri için seçtiklerini düşündürmektedir. Meslek seçiminde özellikle ülkemizde yaşamsal nedenler çok önemli bir etken olsa da bu çalışmada öğrencilerin mesleki uygunluk puanından daha yüksek puan alması ile öğrencilerin mesleği kendilerine uygun buldukları için seçtiklerinin belirlenmesi mesleği sevdiklerini, ileride bu mesleği geliştirmek, mesleki doyum sağlamak ve hasta bakım kalitesini arttırmak için gereken çabayı harcadıklarını göstermesi açısından önemlidir. Konu ile ilgili literatür incelendiğinde; bu çalışmanın bulgusuna benzer şekilde hemşirelik mesleğinin seçiminde kişilerin mesleği kendilerine uygun bulmasının yaşamsal nedenlere göre çok daha önemli bir yeri olduğunun belirtildiği çalışmalara rastlanmaktadır (Zysberg ve Berry., 2005; Temel ve ark., 2018; Türk ve ark., 2018; Altunkürek ve ark., 2017; Çingöl ve ark., 2020). Bu çalışmalardan farklı olarak Ergün ve Güzel'in (2016) çalışmasında bireylerin hemşirelik mesleğini tercih etmesinde hem mesleki uygunluk ve hem de yaşamsal nedenlerin birbirine yakın ve yüksek oranlarda etkili olduğu gösterilmiş ve bu durumun öğrencilerin hem mesleği bilinçli bir şekilde seçmelerinden hem de

ailelerin çocuklarının daha kolay iş bulmalarını istemeleri gibi yaşamsal nedenlerden kaynaklandığı belirtilmiştir. Kalkın ve arkadaşlarının (2015) çalışmasında da hem mesleki uygunluk hem de yaşamsal nedenler puan ortalamaları birbirine yakın olarak bulunmuş ve insanlara yardım etme isteği ve işsiz kalınmayacağı düşüncesine ait ölçek maddelerinden en yüksek puanların alındığı belirtilmiştir.

Çalışmada öğrencilerin mesleki kişilik envanterinden en yüksek puanı sosyal kişilik tipinden alarak sosyal kişilik tipinde oldukları belirlenmiştir. Bu çalışmaya benzer şekilde Atlı ve Kaya'nın yaptığı (2017) çalışmada da sağlık bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin daha çok sosyal mesleki kişilik tipinde olduğu belirtilmektedir (Atlı ve Kaya, 2017). Literatürde sosyal mesleki kişilik tipindeki bireylerin, insanlarla kolaylıkla iletişim, iş birliği kurabilecekleri ve başkalarına yardım edebilecekleri ortamlarda çalışmayı daha fazla tercih ettikleri belirtilmektedir (Atlı ve Keldal, 2017). Ayrıca sosyal kişilik tipindeki hemşirelik öğrencilerinin mesleki değerlere daha fazla bağlı oldukları ve özellikle etkili iletişim ve sosyal ilişkileri sıklıkla gerektiren hemşirelik uygulamalarını gerçekleştirebilmek için daha uygun oldukları bildirilmektedir. Sosyal kişilik tipine sahip olan hemşirelerin hastalarla aralarındaki ilişkinin olumlu yönde etkilendiği, hemşirelik bakımının kalitesinin arttığı, profesyonel ilişkilerin geliştiği, mesleki anlamda hemşirelere mutluluk getirdiği, mesleki derneklere ve bilimsel araştırmalara teşvik ettiği de bildirilmektedir (Jasemi ve ark., 2020). Bu çalışmada ayrıca hemşirelik mesleğini isteyerek tercih eden ve hemşireliği seven öğrencilerin sosyal kişilik tipine sahip olduğu ve yapılan korelasyon analizi sonucunda da sosyal kişilik tipi ile mesleki

uygunluk arasında ilişki olduğu yani sosyal kişilik tipine sahip bireylerin kendilerini mesleğe uygun olarak gördükleri ve bu nedenle mesleği tercih ettikleri sonucuna varılmıştır. Sosyal kişilik tipindeki bireyler için insanlarla iletişim içerisinde olmak, iş birliği yapmak, başkalarına yardım edebilmek ve bu tür ortamlarda çalışmak oldukça önemlidir (Atli ve Keldal, 2017). Yapılan çalışmalarda sosyal kişilik tipinin hemşire-hasta etkileşimi, yardım etme ve bakım verme, iş birliği, mesleki doyum gibi hemşirelik mesleği için önemli etkenlerle ilişkisinin belirtilmesi ve bu çalışmada da öğrencilerin en yüksek kişilik puanını sosyal kişilik tipinden alması gelecekte bu mesleği icra edecek hemşire adayları ve mesleğin geleceği için istenen bir sonuçtur.

Bu çalışmadaki bulgular incelendiğinde erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla gerçekçi ve girişimci kişilik tipine sahip olduğu belirlendi. Literatürde bu çalışmanın sonucuna benzer olarak Çeçen ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan çalışmada erkek hemşirelik öğrencilerinin gerçekçi ve girişimci kişilik tipi puanlarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Polatçı ve Gültekin'in (2017) meslek yüksekokulu öğrencileri ile yaptığı çalışmada erkek öğrencilerin daha fazla gerçekçi ve girişimci kişilik tipine sahip olduğu bulunmuştur. Yılmaz ve arkadaşlarının (2012) yaptığı çalışmada da erkek öğrencilerin gerçekçi kişilik tipi puanlarının daha yüksek olduğu belirlenmiş iken Bay ve Akpınar (2017) tarafından yapılan çalışmada erkek katılımcıların daha fazla risk aldıkları ve bu nedenle girişimcilik özelliklerinin daha fazla olduğu belirtilmiştir. Literatür incelendiğinde kişilik özelliklerinin cinsiyete göre farklılaştığı ve bu farklılaşmada toplumsal cinsiyet etkisinin önemli olduğu, özellikle de ataerkil toplumlarda, toplumsal olarak oluşturulmuş cinsiyet ayrımı ile kadın ve erkeklere biçilen rollerin farklı olduğu belirtilmiştir (Yılmaz ve Kurtgöz, 2023). Aynı zamanda Holland tipoloji kuramında gerçekçi kişilik tipine sahip bireylerin daha çok alet ve makina kullanımı alanlarına yöneldiğini belirtirken girişimci kişilik tipine sahip bireylerin finans ve ekonomi alanlarına yöneldiğini açıklar (Atli ve Keldal, 2017). Bu çalışmada da erkek öğrencilerin gerçekçi ve girişimci kişilik tipi puanlarının kadın öğrencilerden daha yüksek çıkması hem Holland'ın kuramına hem de Türk toplumunun ataerkil yapısına benzer olarak bulunmuştur.

Çalışmada en uzun süre köyde yaşayan öğrencilerin ilde yaşayan öğrencilere göre hemşireliği seçmelerinde hem yaşamsal nedenlerin

hem de mesleki uygunluğun kendileri için daha önemli olduğu bulunmuştur. Benzer şekilde Çingöl ve ark., (2020) tarafından yapılan çalışmada da köyde yaşayan öğrencilerin hemşirelik mesleğini seçmesinde yaşamsal nedenlerin ilde yaşayan öğrencilere göre daha etkili olduğu belirtilmiştir. Çalışmanın bu bulgusu ve ölçeğin yaşamsal nedenler alt boyutundaki maddeleri göz önüne alındığında, özellikle köyde yaşayan gençlerin iş bulma, gelecek kaygısı ve ekonomik kaygılar yaşama gibi nedenlerle hemşirelik mesleğini daha fazla tercih etmiş olabilecekleri düşünülmüştür. Sarıkaya ve Khorshid'in (2009) çalışmalarında; köyde yaşayan öğrencilerin meslek tercihlerinde çaresizlik duyguları yaşamaları ve seçtikleri mesleğin kendileri için avantajlı olduğunu düşünmeleri nedeniyle tercih ettikleri saptanmıştır. Araştırmacılar bu sonucu köydeki yaşam koşullarının ağır olmasından dolayı katılımcıların üniversiteyi kazanarak meslek sahibi olmak istemeleri ile açıklamışlardır. Bu çalışmada da en uzun süre köyde yaşayan öğrencilerin meslek seçimi ölçeğinin her iki boyutundan en yüksek puanı almaları, köy ortamında iş seçeneklerinin kısıtlı olmasından dolayı geleceklerini garanti altına almak ve iyi bir meslek sahibi olmak gibi durumlar nedeniyle bireylerin bu mesleğe yönelmelerinden kaynaklandığı düşünülmüştür.

Çalışmaya katılan öğrencilerin küçük bir kısmının ailelerinin gelir durumunun düşük olduğu belirlenmiş olup düşük aile geliri olan bu öğrencilerin aynı zamanda gerçekçi kişilik tipine sahip oldukları belirlenmiştir. Meslek seçimi bireyin kişiliğine uygun olduğunu düşündüğü ve doyum sağlayacağına inandığı mesleği tercih etmesidir. Holland kuramında gerçekçi kişilik tipine sahip bireyleri sosyal ilişkilere fazla değer vermeyen ve maddi kazanç ve statüye daha fazla değer veren bireyler olarak açıklamaktadır (Demirkol ve Aslan, 2021). Bu çalışmada mesleki kişilik tipi puan ortalaması en düşük gerçekçi kişilikte olması hemşireliği tercih eden öğrencilerin en az bu kişiliğe sahip olmasını göstermesi bakımından önemlidir. Meslek seçiminde mesleki uygunluk kadar yaşamsal yani ekonomik nedenler de önemlidir. Ülkemizde gençlerin meslek seçiminde ekonomik nedenlerin de öncelikler arasında yer aldığı görülmektedir (Kahraman ve ark., 2015). Özellikle literatürde düşük gelire sahip öğrencilerin hemşireliğe yönelik mesleki algılarının daha olumlu olduğu ve bu durumun yine mesleğin ekonomik olarak sağlayacağı iyileşme ve bunun gelecekteki yaşamlarına olumlu etkisi ile ilişkili olabileceği

belirtilmektedir (Yılmaz ve Kurtgöz, 2023). Zencir (2016) ile Temel ve arkadaşları (2018) tarafından yapılan çalışmalarda hemşirelik mesleğinin tercih edilmesinde iş garantisinin ve yeterli maddi gelirin olacağı düşüncesinin etkili olduğu belirtilmiştir. Literatürle benzer olarak bu çalışma da gelir durumunu düşük olarak belirten öğrencilerin gerçekçi kişilik tipine sahip olmasının mesleği tercih etmelerinde mezun olduktan sonra iş bulmalarının daha kolay olacağını ve mesleğin kendileri için yeterli bir maddi gelir sağlayacağını düşünmelerinden kaynaklanmaktadır.

Çalışmada hemşirelik mesleğini isteyerek tercih eden ve hemşireliği seven öğrencilerin mesleği seçmelerinde kendilerine daha uygun olarak bulmalarının etkili olduğu belirlenmiştir. Çalışmanın bu bulgusuna benzer olarak Karakaya ve arkadaşları (2022) ile Tosunöz ve arkadaşlarının (2019) çalışmalarında hemşirelik mesleğini kendi isteği ile tercih eden öğrencilerin mesleki uygunluk puanlarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir. Ayrıca literatürde bölüme isteyerek gelmenin ve hemşireliği sevmeye durumunun öğrencilerin hemşireliği seçmelerinde etkili bir faktör olduğunu belirten çalışmalar mevcuttur (Özdemir ve Şahin, 2016; Özveren ve ark., 2017). Bu çalışmada elde edilen sonuç hemşirelik öğrencilerinin sadece ekonomik nedenlerden dolayı mesleği tercih etmediklerini, hemşireliğin kendilerine uygun olduğu ve mesleğe karşı sempati duydukları için tercih ettiklerini düşündürmektedir. Geleceğin hemşireleri olan öğrencilerin kendilerini mesleğe uygun olarak düşünmeleri ve isteyerek bu bölümü okumaları hemşirelik mesleğinin profesyonel kimlik gelişimi açısından oldukça önemlidir.

Çalışmada yapılan korelasyon analizi sonucunda araştırmacı kişilik tipine sahip öğrencilerin yaşamsal nedenler ve geleneksel kişilik tipine sahip bireylerin ise hem yaşamsal nedenler hem de kendilerini mesleğe uygun görme nedeniyle hemşireliği tercih ettiği saptandı. Literatürde araştırmacı kişilikteki bireylerin problemlere odaklanıp eleştirel düşünme, bilimsel bilgiyi beceri ile birleştirerek problemlere çözüm üretme ve analitik düşünme gibi özelliklere sahip oldukları belirtilmiştir (Atli ve Keldal, 2017). Ayrıca araştırmacı kişilik tipine sahip hemşireler, toplum sağlığını ve güvenliğini korumak için gündelik yaşamın farklı yönleri ile ilgili bilgilerini geliştirmeye çalışmaktadırlar (Jasemi ve ark., 2020). Bununla birlikte geleneksel kişiliğe sahip bireylerin rutin işleri yapmaktan hoşlandığı, ayrıntıcı, titiz ve planlı kişiler olduğu belirtilmekte, kaliteli ve

profesyonel bakımın sağlanmasında hemşirelerin bu özelliklere sahip olmasının gerekli olduğu belirtilmektedir (Çeçen ve ark., 2020; Uslusoy ve Öngör, 2022). Literatürdeki bu bilgiler ve mevcut çalışmada araştırmacı ve geleneksel kişilik tipine sahip bireylerin yaşamsal nedenler ve mesleki uygunluk açısından hemşireliği tercih etmiş olması gelecekteki hemşirelik bakımına olumlu yansımalar yapacağını düşündürmektedir. Ayrıca çalışmadan elde edilen bulgularda araştırmacı kişilik tipindeki katılımcıların iş güvencesi ve maddi kaygılar ile ilgili yaşamsal problemlere odaklanıp çözüm bulmak için mesleği tercih ettikleri de düşünülmüştür. Hemşirelik mesleğinin insanlık tarihi kadar eski bir meslek olduğu düşünüldüğünde geleneksel kişilik tipindeki bireylerin bu mesleği kendi kişilik tiplerine en uygun gördükleri ve hem geleceklerini güvence altına alma hem de mesleği kendilerine uygun olarak görme nedeniyle tercih ettikleri düşünülmüştür.

Sonuç ve Öneriler

Birinci sınıf hemşirelik öğrencilerinin mesleki kişilik tipleri ve mesleği seçme nedenleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacı ile yapılan bu çalışmada; öğrencilerin mesleki kişilik tipleri envanterinden en yüksek puanı sosyal kişilik tipinden aldıkları, mesleği kendilerine uygun olduğunu düşündükleri için tercih ettikleri belirlenmiştir. Ayrıca hemşirelik mesleğini seven ve kendi isteği ile seçen öğrencilerin mesleki uygunluk puanının daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu sonuçlar hem mesleki gelişimin arttırılması hem de meslek üyelerinin iş-yaşam memnuniyetinin yükseltilmesi açısından istendik sonuçlardır. Bu doğrultuda bireyin meslekle uygunluğun sağlanabilmesi için, adaylara ve ailelere üniversite tercihi öncesi mesleğin tanıtılması, meslek tercihinde yol gösterici olunması için gerekli etkinliklerin yapılması önerilir. Ayrıca okulların rehberlik birimleri tarafından meslek seçiminde öğrencilerin kendi kişilik özelliklerinin farkında olması ve kendine uygun meslek seçimi için destekleyici çalışmaların yapılması önerilmektedir. Hemşirelik öğrencileri ile yapılacak uzun süreli izlem çalışmaları ile kişilik özellikleri, mesleki uygunluk ve iş-yaşam memnuniyetini takip eden çalışmaların yapılması da önerilmektedir.

Teşekkür

Çalışmaya katılımları ile destek veren öğrencilere teşekkür ederiz.

Araştırmanın Etik Yönü/Ethics Committee Approval: Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu'ndan 28.11.2022 tarih ve 23/04 sayı ile etik kurul onayı alındı.

Hakem/Peer-review: Dış hakem değerlendirmesi.

Yazar Katkısı/Author Contributions: Fikir/kavram: BU, ŞB, EPG; Tasarım: BU, ŞB, EPG; Danışmanlık, ŞB, EPG, BU; Veri toplama ve/veya Veri İşleme; BU, ŞB, EPG; Analiz ve/veya Yorum: BU, ŞB, EPG; Kaynak tarama; ŞB, BU, EPG; Makalenin Yazımı: BU, ŞB, EPG; Eleştirel inceleme: ŞB, EPG, BU.

Çıkar çatışması/Conflict of interest: Araştırmacılar herhangi bir çıkar çatışması belirtmemişlerdir.

Finansal Destek/Financial Disclosure: Bu araştırma için finansal destek alınmamıştır.

Çalışma Literatüre Ne Kattı?

- Bu çalışma hemşirelik öğrencilerinin mesleki kişilik tipleri ve mesleği seçme nedenleri arasındaki ilişkiyi belirleyen ilk çalışmadır. Bu nedenle bulgular literatüre katkı sağlamıştır.
- Çalışmanın sonucunda hemşirelik öğrencilerinin en fazla sosyal kişilik tipinde olduğu ve mesleği kendilerini uygun gördükleri için tercih ettikleri belirlenmiştir.
- Bu çalışmanın sonucunda mesleki kişilik tiplerinin mesleği seçme nedenlerini etkilediği belirlenmiş, sosyal ve geleneksel kişilik tipine sahip öğrencilerin mesleki uygunluk, araştırmacı ve geleneksel kişilik tipine sahip öğrencilerin ise yaşamsal nedenler ile hemşireliği tercih ettiği görülmüştür.

Kaynaklar

- Alkaya SA, Yaman Ş, Simones J. (2018). Professional values and career choice of nursing students. *Nursing Ethics*, 25(2), 243-252.
- Altunkürk ŞZ, Gençbaş D, Çiçek H, Bebiş H, Özdemir S. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin mesleği tercih etme durumları ile mesleki kariyer planları arasındaki ilişkisinin belirlenmesi. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*, 6(2), 74-82.
- Andsoy İİ, Güngör T, Bayburtluoğlu T. (2012). Karabük Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu öğrencilerinin hemşireliği tercih etme nedenleri ve mesleğin geleceği ile ilgili görüşleri. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(3), 124-130.
- Atlı A, Kaya M. (2017). Üniversite öğrencilerinin mesleki kişilik tipleri. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 331-342.
- Atlı A, Keldal G. (2017). Mesleki kişilik tipleri envanterinin geliştirilmesi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 73-93.
- Bay M, Akpınar S. (2017). Liderlik tarzları ve girişimcilik özellikleri üzerine bir uygulama. *Journal of International Social Research*, 10(52), 964-973.

- Baykal Ü, Sökmen S, Seren AKH. (2018). Yönetici hemşirelerin mesleki kişilik özellikleri. *Journal of Health and Nursing Management*, 5(3), 188-200.
- Cürcani M, Kavurmacı M, Küçükoğlu S. (2014). Erkekler Neden hemşire olmak istiyor? *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 17(1), 1-5.
- Çeçen S, Lafcı D, Yıldız E. (2020). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin mesleki kişilik tipleri ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 7(3), 169-174.
- Çingöl N, Zengin S, Çelebi E, Karakaş M. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörlerin incelenmesi. *Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hemşirelik Dergisi*, 2(1), 17-26.
- Demirkol A, Aslan S. (2021). Holland'ın tipolojisi, bağlanma ve beş faktör kişilik kuramı üzerine bir derleme çalışması. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(3),
- Dursun S, Kaya U, Iştar E. (2016). Kişilik-iş uyumunun duygusal tükenmişlik ile iş ve yaşam doyumu üzerindeki etkisi: muhasebe meslek mensupları üzerinde bir uygulama. *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (9), 55-69.
- Ergün G, Güzel A. (2016). Sağlık yüksekokulu hemşirelik bölümü ilk ve son sınıf öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörlerin incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 13(1), 1271-1284.
- İnce S, Khorshid L. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 18(3), 163-171.
- Jasemi M, Cheraghi R, Azimzadeh R, Namadi F. (2020). The relationship between personality characteristics and adherence to professional values among nursing students. *Nursing and Midwifery Studies*, 9(1), 29-35.
- Kahraman AB, Tunçdemir NO, Özcan A. (2015). Toplumsal cinsiyet bağlamında hemşirelik bölümünde öğrenim gören erkek öğrencilerin mesleğe yönelik algıları. *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 18(2), 108-144.
- Kalkın A, Midilli ST, Uğurlu E, Gülcan E. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimi ve etkileyen değişkenlerin incelenmesi. *Uluslararası Hakemli Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 4, 41-60.
- Karabulut N, Yaman Aktaş Y, Gürçayır D, Bulut G, Kara A, Yıldız B. (2021). The effect of perceived stress and personality types of nursing college students on attitudes towards nursing profession during Covid-19 pandemic. *Vulnerable Children and Youth Studies*, 16(4), 345-357.
- Karakaya D, Pelin M, Sert H. (2022). Hemşirelik bölümü öğrencilerinin meslek seçimi ve etkileyen faktörler. *Sakarya Üniversitesi Holistik Sağlık Dergisi*, 5(3), 342-350.

- Kırağ N. (2015). Hemşirelik mesleğinin seçiminde ilişkili olan faktörler. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 8(4), 226-231.
- Önler E, Varol Saraçoğlu G. (2010). Hemşirelikte meslek seçimi ölçeğinin güvenilirlik ve geçerliliği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Dergisi*, 3(1), 78-85.
- Özdemir FK, Şahin ZA. (2016). Hemşirelik bölümü birinci sınıf öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörler. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (1), 28-32.
- Özveren H, Gülnar E, Özden D. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Turkish Journal of Clinics and Laboratory*, 8(2), 57-64.
- Polatçı S, Gültekin Z. (2017). Meslek yüksekokulunda okuyorum seçtiğim mesleğe uygun muyum?. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(21), 384-396.
- Price SL, McGillis Hall L, Angus JE, Peter E. (2013). Choosing nursing as a career: a narrative analysis of millennial nurses' career choice of virtue. *Nursing Inquiry*, 20(4), 305-316.
- Sarikaya T, Khorshid L. (2009). Üniversite öğrencilerinin meslek seçimini etkileyen etmenlerin incelenmesi: Üniversite öğrencilerinin meslek seçimi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7(2), 393-423.
- Temel M, Bilgiç Ş, Çelikkalp Ü. (2018). Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçiminde etkili faktörler. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (3), 480-487.
- Tosunöz İK, Eskimez Z, Öztunç G. (2019). Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçimlerini etkileyen faktörler. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5(2), 91-97.
- Türk G, Adana F, Erol F, Çevik Akyıl R, Taşkiran N. (2018). Hemşirelik öğrencilerinin meslek seçme nedenleri ile bakım davranışları algısı. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(3), 1-10.
- Uslu M. (2013). Investigation of relationship between pedagogical formation program students' personality traits and attitudes towards teaching profession. *Journal of Human Sciences*, 10(2), 233-245.
- Uslusoy EÇ, Öngör M. (2022). Öğrenci hemşirelerin mesleki ilgilerinin yanal düşünmeye etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 9(1), 1-9.
- Uslusoy EÇ, Gürdoğan EP, Kurt D. (2016). Hemşirelerde mesleki benlik saygısı ve meslektaş dayanışması. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(1), 29-35.
- Wu LT, Low MMJ, Tan KK, López V, Liaw SY. (2015). Why not nursing? A systematic review of factors influencing career choice among healthcare students. *International Nursing Review*, 62(4), 547-562.
- Yılmaz İA, Dursun B, Pektaş K, Altay A. (2012). Üniversite öğrencilerinin kariyer seçimlerinin demografik özellikler açısından incelenmesi: Pınarhisar MYO Örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 2(2), 9-21.
- Yılmaz MÇ, Kurtgöz A. (2023). Hemşirelik öğrencilerinin kişilik özellikleri ile hemşirelik mesleğine yönelik tutum ve algıları arasındaki ilişki. *Artuklu International Journal of Health Sciences*, 3(2), 188-195.
- Zencir G. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin hemşirelik mesleğine yönelik tutumları ile hemşirelik tercihi arasındaki ilişki: Türkiye Örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(2), 30-37.
- Zysberg L, Berry DM. (2005). Gender and students' vocational choices in entering the field of nursing. *Nursing Outlook*, 53(4), 193-198.